

«Δυστυχία σου Ελλάς»

Ο Γιώργος Σουρής έχει γράψει, ίσως, το πιο εύστοχο και διαχρονικό ποίημα για την κακοδαιμονία της ελληνικής πολιτικής σκηνής, που αντικατοπτρίζει όλα τα ελαττώματα της φυλής με απαράμιλλο σαρκασμό, αυτογνωσία και γλυκόπικρο χιούμορ.

Συγκαταλέγεται στην ανθολογία της οικονομίας και έχει μείνει γνωστό ως «Δυστυχία σου Ελλάς».

Ποιος είδε κράτος λιγοστό σ' όλη τη γη μοναδικό,
εκατό να εξοδεύει και πενήντα να μαζεύει;
Να τρέφει όλους τους αργούς, νά 'χει επτά Πρωθυπουργούς,
ταμείο δίχως χρήματα και δόξης τόσα μνήματα;
Νά 'χει κλητήρες για φρουρά και να σε κλέβουν φανερά,

κι ενώ αυτοί σε κλέβουνε τον κλέφτη να γυρεύουνε;
Όλα σ' αυτή τη γη μασκαρευτήκαν ονείρατα, ελπίδες και σκοποί,
οι μούρες μας μουτσούνες εγινήκαν δεν ξέρομε τί λέγεται ντροπή.
Σπαθί αντίληψη, μυαλό ξεφτέρι, κάτι μισόμαθε κι όλα τα ξέρει.
Κι από προσπάππου κι από παππού συγχρόνως μπούφος και αλεπού.
Θέλει ακόμα -κι αυτό είναι ωραίο- να παριστάνει τον ευρωπαίο.

Ο Σουρής ήταν γνωστός για τον αυτοσαρκασμό του

Στα δυό φορώντας τα πόδια που 'χει, στο 'να λουστρίνι, στ' άλλο τσαρούχι.
Σουλούπι, μπόϊ, μικρομεσαίο, ύφος του γόη, ψευτομοιραίο.
Λίγο κατσούφης, λίγο γκρινιάρης, λίγο μαγκούφης, λίγο μουντάρης.
Και ψωμοτύρι και για καφέ το «δε βαρυνέσαι» κι «ωχ αδερφέ».
Ωσάν πολίτης, σκυφτός ραγιάς σαν πιάσει πόστο: δερβέναγας.
Δυστυχία σου, Ελλάς, με τα τέκνα που γεννάς!
Ω Ελλάς, ηρώων χώρα, τί γαιδάρους βγάζεις τώρα;

Ο Σουρής ήταν πολυγραφότατος χρονικογράφος, εξαιρετικά ταλαντούχος και ευφυής.
Δεν είναι τυχαίο ότι το 1906 είχε προταθεί για Νόμπελ Λογοτεχνίας με πρωτοβουλία της Βουλής.

Ο θάνατός του στις 26 Αυγούστου 1919 προκάλεσε πανελλήνια συγκίνηση και η κηδεία του έγινε δημοσία δαπάνη.

Η εξωτερική του εμφάνιση δεν ήταν ελκυστική, αλλά το πνεύμα του κάλυπτε όλες τις ατέλειες και με το παραπάνω, όπως μαρτυρούν τα αμέτρητα στιχάκια αυτοσαρκασμού που είχε γράψει.

Χαρακτηριστικό το ποίημα, «στον ίσκιο μου», που καταλήγει ως εξής:

«Βρε ίσκιε μου γιατί μ' ακολουθείς;

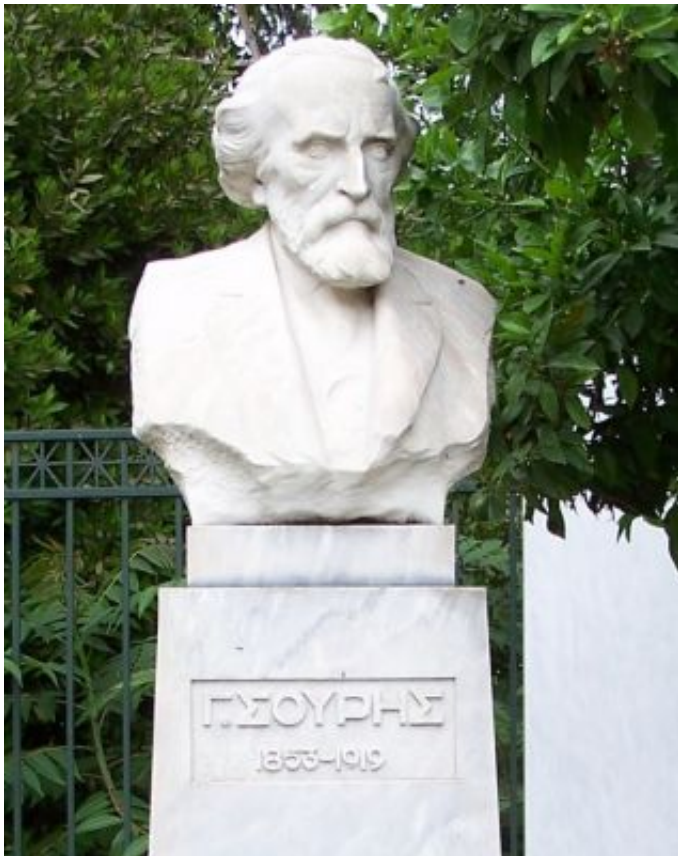
Βρε ίσκιε μου δεν πας να μου χαθείς...
Σε απαντώ στο σπίτι και στον δρόμο
και μου γεννάς πολλές φορές τον τρόπο»

Σε ηλικία 30 ετών, το 1883, ο ποιητής άρχισε να εκδίδει τον **«Ρωμηό»**, έμμετρη εβδομαδιαία σατιρική εφημερίδα στην οποία σχολίαζε με καυστικό τρόπο την πολιτική ζωή και τα κοινωνικά δρώμενα.

Την ίδια χρονιά απορρίφθηκε στις εξετάσεις στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, γεγονός το οποίο σατιρίζει φυσικά ο ίδιος σε κάποιο σημείο μια σύντομης αυτοβιογραφίας του στην Εστία το 1887:

«Προς τούτοις θα γνωρίζετε, πως σ' άλλας περιστάσεις
εἰς τον Σεμτέλον* ἔδωσα σπουδαίας ἐξετάσεις
και ἀπερρίφθην παμψηφεί μετὰ πολλῶν ἐπαίνων
γενόμενος ὑπόδειγμα τῶν ἐξεταζομένων»

(Σημ. ο Δημήτριος Σεμτέλος ήταν καθηγητής της Μετρικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Η προτομή του Γ. Σουρή στον Εθνικό Κήπο
τοποθετήθηκε το 1932

Γεννήθηκε στις 2 Φεβρουαρίου του 1853, στη Σύρο από εύπορη οικογένεια, αλλά κάποια στιγμή ο έμπορος πατέρας του χρεοκόπησε και αντί να γίνει παπάς, όπως σκεφτόταν, πήγε στη Ρωσία να δουλέψει σε ένα θείο του που ήταν έμπορος σιτηρών.

Ο νεαρός Σουρής έγραφε αδιάκοπα και κυνήγησε τον δρόμο της σατιρικής δημοσιογραφίας, στον οποίο αφιερώθηκε για όλη του τη ζωή.

Στα 36 και πλέον χρόνια που κυκλοφορούσε ο «Ρωμηός», από το 1883 έως το 1918, ο Σουρής δημοσίευσε 1.444 τεύχη από τα οποία δεν έλειψε ποτέ η σατιρική του πένα.

Οι τραπεζίτες στο στόχαστρό του

Σατίριζε, κυρίως, την επικαιρότητα μέσα από τους διαλόγους δύο χαρακτήρων, του Φασουλή και του Περίκλετου.

Από τη σάτιρά του δεν ξέφευγε κανείς και γι' αυτό εκτός από πολλούς θαυμαστές, είχε και αρκετούς πολέμιους.

Στο πρώτο κιόλας τεύχος του «Ρωμηού», που κυκλοφόρησε στις 2 Απριλίου, έδωσε στίγμα, «καρφώνοντας» τους τραπεζίτες με το ποίημά του «Πρωταπριλιά»:

«Εχθές που ήταν Πρωταπριλιά,
αποφασίσαν κι οι Τραπεζίτες,
να μη φτωχαίνουν τον κόσμο πλια,
και ούτε να 'χουν κρυφούς μεσίτες•
κι απ' τα καλά των και τους παράδες
να πάρουν μέρος κι οι φουκαράδες»

Η αριστοτεχνική μετάφραση πού έκανε στις «Νεφέλες» του Αριστοφάνη στάθηκε αφορμή για να τον αποκαλέσουν **«Σύγχρονο Αριστοφάνη»**, χαρακτηρισμό που μπόρεσε να υποστηρίξει με το ταλέντο του να προκαλεί το γέλιο στους αναγνώστες του.

Ο Σουρής, δεύτερος από δεξιά δίπλα στον Α. Προβελέγγιο. Δίπλα του προς τα αριστερά: Κ. Παλαμάς, Ι. Πολέμης, Γ. Στρατήγης, και Γ. Δροσίνης.

Εκείνος βέβαια, όπως μαρτυρούν σύγχρονοί του, ήταν πάντα βυθισμένος στις σκέψεις του, κλειστός χαρακτήρας και μάλλον μελαγχολικός.

Ίσως άλλωστε δεν είναι τυχαίο το ύφος που έχει στον περίφημο πίνακα, «Οι σύγχρονοι ποιηταί», του Γ. Ροϊλού, στον οποίο απεικονίζεται δεύτερος από δεξιά, δίπλα από τον Αριστομένη Προβελέγγιο που απαγγέλει ένα έργο του.

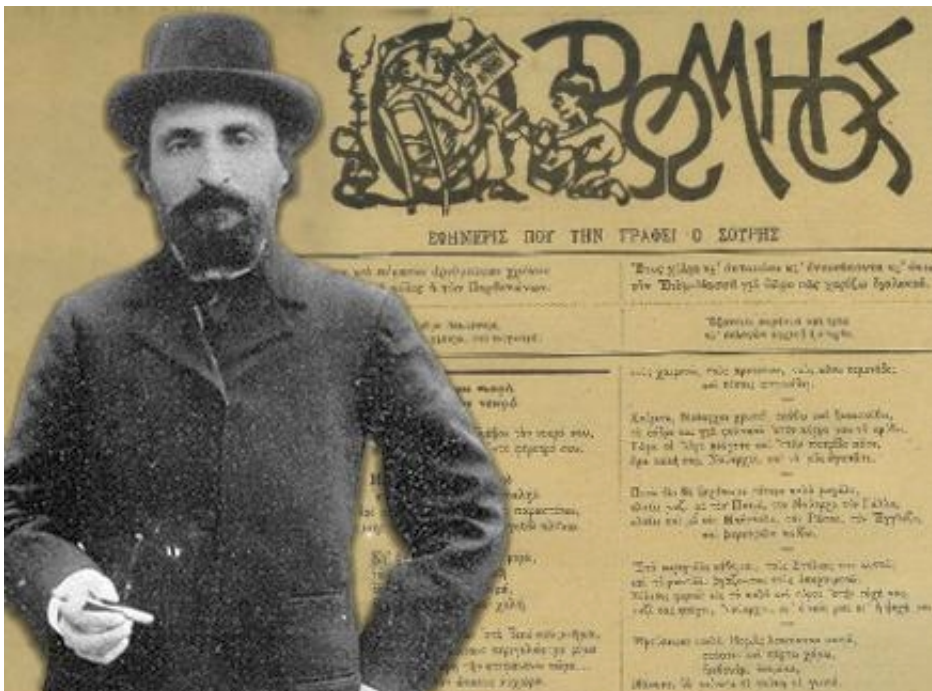
Το 1881 παντρεύτηκε τη Μαρία Κωνσταντινίδου από τη Χίο με την οποία απέκτησαν πέντε παιδιά.

Η γυναίκα του συνήθιζε να λέει πως έχει έξι παιδιά εξαιτίας του αυθορμητισμού του Σουρή και πολλοί υποστηρίζουν ότι για να δημοσιεύσει ένα ποίημα έπρεπε πρώτα να το διαβάσει εκείνη. Η γρίπη τον κατέβαλλε το καλοκαίρι του 1919 και πέθανε στις **26 Αύγουστου** στο εξοχικό του στο Νέο Φάληρο.

Αντί επιλόγου, το «Επίγραμμα» του Γιώργου Σουρή:

«Ο Έλλην δύο δίκαια
ασκεί φιλελευθέρως:
Ουρείν τε και συνέρχεσθαι,
εις όποιο θέλει μέρος»

Πηγή: [Μηχανή του Χρόνου](#)

Έλληνας σατιρικός ποιητής,

δημοσιογράφος και εκδότης, πολύ δημοφιλής στο κοινό της εποχής του, κυρίως χάρη στην εβδομαδιαία εφημερίδα Ο Ρωμήος, την οποία εξέδιδε από το 1883 έως το 1918.

Ο Ρωμήος αγαπήθηκε πολύ από τον λαό και διαβαζόταν άπληστα από τον ελεύθερο και υπόδουλο ελληνισμό. Για 36 χρόνια και οκτώ μήνες κυκλοφορούσε τακτικά κάθε Σάββατο και έκανε δημοφιλή τον Σουρή. Ο Φασουλής και ο Περικλέτος («ο καθένας νέτος σκέτος»), οι δύο λαϊκοί τύποι που δημιούργησε, σχολίαζαν με εύθυμη διάθεση και πνευματώδη δηκτικότητα τα σπουδαιότερα γεγονότα της εβδομάδας. Οι δυο ήρωές του εκπροσωπούσαν την κοινή γνώμη και το αναγνωστικό

κοινό του *Ρωμηού* χαιρόταν το κέφι, την εξυπνάδα και τον πατριωτισμό τους. Τα θέματα της σάτιρας του Σουρή ήταν κοινωνικά και πολιτικά.

Εκτός από το *Ρωμηό*, ο Σουρή έγραψε κι άλλα ποιήματα, έμμετρες κωμωδίες και ημερολόγια. Μετέφρασε τις *Νεφέλες* του Αριστοφάνη, που παίχτηκαν με μεγάλη επιτυχία στο Δημοτικό Θέατρο Αθηνών το 1900. Έγραψε τόσους στίχους, που απορούσε και ο ίδιος για την ποιητική του γονιμότητα:

Τους στίχους που τους έγραψα, φτου να μην τους βασκάνω
και τώρα τους ξαναμετρώ μέσα στην τόση ζέστη,
αν ημπορούσα δίλεπτα μονάχα να τους κάνω
θάχα κι αμπέλια στην Βλαχιά, σπίτια στο Βουκουρέστι.

Είχε εξαιρετική ευκολία στη στιχουργία, ιδιοφυΐα στην εύρεση του κωμικού, αδιάπτωτο κέφι και καλοπροαίρετη σατιρική διάθεση. Χτυπώντας τη φαυλότητα όπου την έβρισκε και στο λαό και στους άρχοντες νουθετούσε και δίδασκε, χωρίς να υβρίζει και να δημιουργεί εχθρούς. Να πώς σατιρίζει το ρωμηό σ' ένα ποίημά του:

Στον καφενέ απέξω σα μπέης, ξαπλωμένος
Του ήλιου τις ακτίνες αχόρταγα ρουφώ
Και στων εφημερίδων τα νέα βυθισμένος
Κανένα δεν κοιτάζω, κανένα δεν ψηφώ.

Σε μια καρέκλα τόνα ποδάρι μου τεντώνω,
Το άλλο σε μιάν άλλη, κι ολίγο παρεκεί,
Αφήνω το καπέλο και αρχινώ με πόνο
Τους υπουργούς να βρίζω και την πολιτική!

Ψυχή μου! Τι λιακάδα! Τι Ουρανός! Τι φύσις!
Αχνίζει εμπροστά μου ο καΐμακλής καφές
Κι εγώ κατεμπνευσμένος για όλα φέρνω κρίσεις
Και μόνος μου τις βρίσκω μεγάλες και σοφές.

Η καλόκαρδη σάτιρα του Σουρή στρέφεται συχνά και στον ίδιο τον εαυτό του. Να μερικά τετράστιχα από το ποίημα *Η ζωγραφιά μου*:

Μπói δυο πήχες,
κόψη κακή,
γένια με τρίχες
εδώ κι εκεί.

Κούτελο θείο,
λίγο πλατύ,
τρανό σημείο
του ποιητή.

Δυο μάτια μαύρα
χωρίς κακία
γεμάτα λάυρα
μα και βλακεία.

Μακρύ ρουθούνι
πολύ σχιστό,
κι ένα πηγούνι
σαν το Χριστό.

Πηγάδι στόμα,
μαλλιά χυτά
γεμίζεις στρώμα
μόνο μ' αυτά.

Μούρη αγρία
και ζαρωμένη,
χλωμή και κρύα
σαν πεθαμένη.

Κανένα χρώμα
δεν της ταιριάζει
και τώρ' ακόμα
βαφές αλλάζει.

Δόντια φαφούτη
όλο σχισμάδες,
ύφος τσιφούτη
για μαστραπάδες.

Ο θαυμασμός των συγχρόνων του προς τον Σουρή υπήρξε πολύ μεγάλος. Ο [Κωστής Παλαμάς](#) τον αποκαλούσε «γόητα ποιητήν». Θεωρήθηκε ως ο «Νέος Αριστοφάνης», εθνικός ποιητής, προτάθηκε μάλιστα το 1906 για το [βραβείο Νόμπελ](#) Λογοτεχνίας. Ως άνθρωπος, ο ποιητής που έκανε επί δύο γενεές του Έλληνες να ευθυμούν, «ήταν ολιγόλογος, σοβαρός και μελαγχολικός την όψιν, άκακος ως αρνίον και πρότυπον καλού χριστιανού και οικογενειάρχου». Η γυναίκα του επέμενε πως είχε έξι παιδιά, συμπεριλαμβανοντας και τον σύζυγό της, που καθώς «ήταν αδέξιος και ανέμελος» είχε πραγματική ανάγκη μητρικής στοργής και φροντίδας. Ονομαστό ήταν το φιλολογικό του σαλόνι, στο οποίο σύχναζαν όλοι οι ποιητές και συγγραφείς της εποχής του.

Ο Γεώργιος Σουρής πέθανε στο εξοχικό του στο Νέο Φάληρο στις [26 Αυγούστου](#) 1919, σε ηλικία 66 ετών. Το πένθος για τον χαμό του ήταν πανελλήνιο και η κηδεία του έγινε δημοσία δαπάνη με τιμές στρατηγού. Μεταθανάτια του απονεμήθηκε το παράσημο του Ανώτατου Ταξιάρχη του Σωτήρος για τις υπηρεσίες του προς την πατρίδα. Το 1932 στήθηκε η προτομή του στον κήπο του Ζαπτείου.

Πηγή: [Σαν Σήμερα](#)